

dulcescere facit. In mentem mihi venit mirabilis duorum locorum scriptura comparatio: Israelitae postquam dñi in servitute Aegyptiaca fuerant, (Exod. 14.) per Moysen in brachio exarsunt, venerunt ad litus rubri maris: ibi cum ab antea viderent profundum & impermeabile pelagus, & a retro Pharaonem cum ingenti exercitu te persecutens, timerunt valde, dicentes ad Moysen: Quis hoc facere voluisti ut educes nos de Aegypto, ut moreremur in solitudine? Verum Moyses erexit eos ad fiduciam in Deum, qui vis maxime in arduis succurrere solet, & percutiens virga sua mare divisit aquas ab aquis, ita, ut Israelitae per medium siccis maris permerant. Hoc transitu peracto adhuc quadraginta annis itinerantes per desertum pervenerunt ad Jordanem, quem cum ingressi essent sacerdotes arcam Dei in humeris portantes, statim divisae ab invicem sunt aquae, Omnisque populus per arcam altissimum transiit. (Jos. 3.) Nota hic in rem nostram: Israelitae, qui initio itineris transire debebant amaras rubri maris undas, nunc dulces ac potabiles transeunt Jordanis aquas, & qui prope Aegyptum querulas emiserunt murmuraciones, nunc prope terram promissionis cum hilaritate, & exultatione pergunt. Paucis: egressus erat amarus, progressus sit jucundus. Id ipsum omnino contingit in negotio virtutis, dum homo Christianus a peccato convectus incipit ambulare viam mandatorum, omnia illi videntur ardua & intolerabilia, murmurat, ac sece desuper. At si progredi pergat, cum tempore ardua fiunt plana, molesta redduntur suavia, & quanto vicinior efficit perfectioni, tanto magis in Domino, & in illius servitio delectatur, ita ut de impletur propheta Haiz: *Current et non laborabunt, ambulabunt, & non deficient.* (Isa. 40.)

g. Juvat hic enarrare Historiam huic rei, meo iudicio, peraccommodam: Duo joviales erant foetii, (Ex Vita Erasmum Erasmii. S. Aug.) diu historionica libertate per mundum vagati, quorum unus demum internis conscientiae stimulis agitur latenter abiit, & in eremum se consulit. Ibi cum aliquot annis penitens Deo serviret, a solo admiraret, & ejus absentiam vehementer deplorante inquisitus, inventusque est in profunda specu subus terram, quae angustium foramen e superiore loco instar fenestras habebat. O mi frater, ajebat ille, quantum gaudeo, quod tandem te videam? quid agis hic inter feras, & memora? age veni tecum, oblectamentis fruemur majoribus, quam antea: Ita quidem loquebatur mundanus iste, sed eremicola jam in Dei timore forte fundatus negabat se hinc abiturum, instabat ille, relabebatur ille. Tandem eremicola Divino instinctu cogitans, quomodo importunum socii vexationem eludere posset, subtiliter: Amice, si poteris praegrandem lapidem ab ore speluncae hujus, in qua habito, remove, tecum, quo volueris, abibo: Latus hoc auditu socius vires omnes colligit, lapidem amovitur, & socium extrahit. Pergabant per aliquot passuum millia, cum eremicola ad socium, vah! quid rei

oblitus sum, reliqui in specu faculam auto relictam, quid agimus? Revertamur, ajebat socius, cumque tollamus: Redierunt ambo, & mandantes cupiditate auti, allectus descendit in specum, pecuniam sub lectuli calcitra sublatus. Verum eremicola mox lapidem ad ore speluncae advolvens socium inelucti, eoque ad fenestram ediebat: Mi bonefrater, egredere me in misericordia Domini spero, quod peccata mea emendaverim, jam & te per tandum tempus, vis hic poenitentiam age, & Deo servi, qui haecenus servivisti diabolo. Ille delusum se sentiens praera fremere, ringi, spumare: sed incautum, dein in genua prociudus orare, & obstetari fratrem, ut se in libertatem afferret: Incautum! mox in furias agi, jurare, blasphemare, & minitari! Incautum! Eremicola eos speluncae magis magisque oberabat, quotidie illi cibum apotum subministrabat, & salutis monita inculcabat. Indicibile est, quam impatienter desperabunde captivus aliquando tempore se haberet, sed tandem necessitate compulsus, loci assuetudine & Dei gratia accedente ita eo habitaculo delectabatur, ut nullis amplius difficultatibus, aut tentationibus avelli se permitens, una cum locio in vite sanctitate usque ad mortem perseveravit.

10. Epilogus. Ex tota hac historia, mi Christiane, id unum tibi expromo, quod virum quavis initio subditiola ac intolerabilis videatur, successu temporis mire dulcescat: serba volutate opus est, & una vel altera tui ipsius viciorum, hanc fit semel, iterumque obituro, deinceps illa difficultates, quas montes putabas, vix amplius solliciti videbuntur. Quare age, induc eam animi generalitatem, quae de Ludovico Buariv Duce legitur: (Essai Sylva lib. 2.) captus erat ab Alberto Marchione Brandeburgico, qui cum a capto multa minaciter ac inolementer extorquebat fatagebat, reposuit Ludovicus: *Qua poteris ex me libero impetrare, eadem modo ex me capto peto: si quid amplius vales, scito corpus meum in tua possessione, animum autem mihi, non tibi obnoxium esse.* Ita & tui Christiane, generose ac constanti permanc tui ipsius Dominus, neque patere, ut animus, quem Dei servitio semel applicasti, insidiis aut oblectamentis mundi, carnis, aut demonis in transversum agatur. Noli esse e numero eorum, qui licet aliquandiu viam mandatorum currant, tamen ob invitationem consiliorum, ob irrisumem nulli: alius hominis, ob amissionem amici, ob durius verbum inimici, aut alias nugas nugarum facile retrocedunt. Scis, quare Myseriam gloriosae Resurrectionis Domini prius Petrus, quam Joanni innotuerit? (Joan. 20.) Deus meus, putassem ego, quod Christus felicissimum hoc nunciium prius submisisset. Dilecto Discipulo, qui supra pedes Domini in cerna recubuit, quam illi qui paulo ante in passione Christum ter negavit: verum auditu rationem. Cum Magdalenae cum sociabus summo mane sepulchrum Domini visitaret, angelus ei apparuit, qui Domini tum resurrexisset edixit, praecipitque, ut Lertum hoc nunciium ad Discipulos deferret. Fecit Magdalenae, quod

justa

justa est, & ecce duo ex illis serventibus, Petrus & Joannes sustinunt ad sepulchrum rem oculis exploraturi. *Curabant duo summi & ille alius discipulus praesentis civis Petrus, & unus primus ad monumentum, non tamen introiit.* Adversus modo cur Petrus certitudinem resurrectionis Dominice prius obtinuerit? cum bona venia Magi hujus Apostoli dixerit, quia Joannes in cursa cessavit, & in sepulchrum non introiit: Ita multi faciunt, in radio virtutis aliquandiu curant, sed quia non usque ad sepulchrum perseverant, gloriosae resurrectionis spem certam nunquam obtinent. Pergendum est, perseverandum est, quotidie proficiendum est! &c. &c.

Dominica Septuagesimae.

C O N C E P T U S LXXV.

De obligatione hominis Christiani respondendi suae vocationi.

Ita & vos in vineam eam. Math. 20.

Quoniam vocatio Dei triplex est, ideo Christianus bene respondere debet, primo quomodo gratias esse debeat pro vocatione ad fidem.

1. **P**er arrii, quantumvis pondus & asium diei tulerit, haud tamen plus perficiant, se Domino vineae suis laboribus grande, & valde commensabile obsequium praestitisse. Potius vice versa sciant, se immenso gratitudinis titulo obstrictos esse Domino propter vocationem in vineam, & denarii remunerationem. Id quod loquor, magis adhuc clarescet, si remoto cortice parabolae nucleum eruamus! Per operarios intelligitur homo Christianus, per Patremfamilias Deus Optimus Maximus, per vineam vel salvas Ecclesia vel Dei gratia, per denarium denique aeternae gloriae merces. Non igitur, mi Christiane, Deus tibi, sed tu Deo obstrictissimus es, quod te praeter mille alios, qui in via, & foro, id est, in gentilium, & haeresum tenebris otiose torrentes reliquit, ad sanctum suum servitium vocari. Quid Deo tu interest? Nihil omnino! perdidit milliones & milliones rebellium Angelorum, quin tamen felicitatis sui quidquam decesserit! quin imo si unus illi servire recuset, in promptu habet decem alios, loco Heli ad sacerdotium vocat Saemuel, loco inobedientis Saul ad regnum vocat vilem patorcularum David, loco proditoris Jude ad Apostolatum vocat Mathiam, loco convivarum fe exultantium ad mensam vocat pauperes & peregrinos. Ergo & te pereunte, mi Christiane, ateo nullum Deus patitur damnum, ut gloria demarcat, quem tibi destinavit, facile alteri concedat. Cur autem te Deus praeter mille alios vocavit? Quia sperat, ut ita dicam te vocationis obligatioi debita gratitudine satisfactorum, ita ut cum Saule in Paulum convertere dicere revera valeas: *Gratia quibus me vocatus sum fuit.* (1. Cor. 15.) Saule adhuc Judaeorum plenus furoris & minarum perierat Damascum,

una cum armatorum turba nascentem Christi Ecclesiam quasi in cunis extincturus: venum in via subito laigore, velut fulmine de caelo percussus, & conversus est: qui in terram cecidit ut Judaeus surrexit ut Christianus, factus ex lupulo agnus, ex persecutore Apostolus: deum Evangelium per totum orbem fere diffeminans pro Christo asium, frigus, famem, sitim, persecutiones, exilia, paupertatem, naufragia, carcere, ipsamque mortem perulit, ita, ut gratia suae conversionis abunde responderet: diceque poterit: *Gratia ejus la me vocatus sum fuit.*

2. **P**rospitio. Quis forsasse, quomodo vocationis gratia respondere valeas? Id in praesentiarum declarabo! Et quoniam triplex est hominis Christiani vocatio, videlicet ad fidem, ad poenitentiam, & ad certum in Ecclesia statum, ideo singillatim quaevis expendere, quid reciproci obsequii quilibet ejusmodi vocationis gratia a nobis exigit. Attendite! Favete.

§. I.

3. **C**onfirmatio. Primo vocavit te Deus Optimus Maximus in vera fidei, seu salvifica Ecclesiae gremium. O beata dies, qui Sacramentali regenerationis lacte in Christianum inductus es: In urbe Jerusalem erat celebris illa piscina, in cujus crepido ingens agrotantium & languentium multitudo jacebat, ita:is enim temporibus Angelus Domini moriebat aquas, & tunc unus agrotorum ibi comorantem sanabatur. (Joan. 5.) Itane unus ex omni multitudine? ita, unus! Quanta felicitas hujus unius praeter ceteris sanitate recuperantis! Quin imo, ut a figura ad figuratum oculos convertam. O quanta est hominis Christiani felicitas, quem saluberrima Baptismi aqua ab originali infortitiam sanavit! (Menoch. cent. 4. e. 78.) circumspiciamus integrum, qua late patet orbem, confideremus vastissimas Asiae, Africae, & Europae & Americae regiones, inveniemus semper centenas infidelis donec unum Christianum: inexplicabile ergo, & plane inaudibile est Deo beneficium, quod te non alto nisi infinite charitatis motivo praeter millenis & millenis aliis in numerum Christianorum adlegerit. Scis, quam gratitudinem hoc tantum beneficium a te exigit?

4. **P**atriarcha Abraham a Deo vocatus deseruit patriam, & in terram Chanaan migravit, cumque ibi promissionem Divinam accepisset: *Semini tuo dabo terram hanc.* (Gen. 12.) sine mora zedificavit altare, & sacrificium in gratiarum actionem obtulit. Ita & nos in felicem Salvas Ecclesiae terram vocati gratitudinis sacrificium offeramus, omnes animae facultates, omnes corporis sensus, omneque actiones nostras ad Deum dirigendo, & vitam Christianam legi conformem ducendo. In primitiva Ecclesia, prout enarrat S. Ambrosius, lib. de initiand. c. 7, inter alias Baptismi caeremonias illa erat, quae Baptizatis adulti dabatur candida vestis, quam a Sabbato sancto usque ad Dominicam in Al-

bis

ne invenias, quod reponas? audi auream S. Chrysolomi eloquentiam, in opere imperi. *Ita, mo aut secundum laicum eligat vestem, aut secundum vestem eligat locum; si enim opera ejus professioni, aut professio operibus non correspondeat, in die iudicii audiat: Amicus, quando hic intras, non habent vestem nuptialem?*

11. Scire cupis, quomodo opera tue vocationi conformia esse possint ac debeant? Respondet, erunt, si non ad finem aliquem temporalem, sed aeternum, id est ad Deum & animam salutem collentur. Ad Abbatem Moysen (*Cassian. collat. 11.*) virum spiritus Dei plenum venerunt olim quidam vita spirituali novitii, rogantes, ut sibi salubre aliquod documentum proponere dignaretur. Sanctus Vir nolens repellere piam petitionem ita eos affatus est: *Notis filii charissimi, quod qui in mundovivunt, ad aliquid aspirant, & quicquid suas ita dirigat actiones, ut suam assequatur intencum: qui libitibus intrancatur, nullum non movent lapidem, ut favorabilem sententiam extorqueant; consulunt legis peritos, scripta revolvunt, rationes extingunt, curias percurrunt, procuratores sollicitant, & mala agunt. Agricola ut uberem messem colligat, quam operose laborat? arat terram, jactit semina, nullum timent hyemis frigus, nullis abigitur imbribus, nullis terretur tonitruis, nullis cedit caloribus, Mercator, ut lucrum capiat, quid non sustinet? literas expedit, libris impallefit, ratiocinia computat, maria traiecit, nudinas frequentat, & merces suis uestibus peraccommodat pervestigat. Bellidax, ut urbem obtineam in suam potestatem redigat, quid intencatum relinquit? non somno indulget, non labore fatigatur, non periculo terretur. Ita loquebatur senior, deinde testificabatur discipulos, quis noster finis & scopus est? cumque illi responderent, finis noster est regnum calorum, sublimitas: Optima responsio! si ergo mundani homines ad profanos fines suos tanta utentur industria, quam accurata sollicitudine oportet nos in omnibus operibus nostris illuc tendere, ut regni caelestis possessores simus. Nota tibi, mi Christiane, & sancto Dei famulo grates refer propter hanc lectionem: ad Deum tendere debes, & ad illum omnes actiones vocationis tue ac statui convenientes ordinare: noli acquiescere in fine mere temporalis, laborando pure pro divitiis transitoris, pro sustentatione familie, pro acquirendo inani honore, & que sunt similia; verum quidquid agis, quidquid loqueris, quidquid cogitas, ita ad altiore scopum eleva, ut si ego es te quaram, cur comedis, cur bibis, cur agros colis, cur mercaris, cur militas, cur scribis, cur sartoriam, furoriam, textoriam, ferinarum & alias artes exerces, cur lavas, coquis, siliadues, pavimentum curris, & que sunt alia, semper cum veritate respondere vales, propter Deum hoc facio, & animam salutem.*

12. Episcopus. U ad sufficit, si id faciam? Non dum sufficit, sed ed requiritur insuper, ut promissis tui obligatione etiam domesticos, & sub-

ditos, siquos habes, verbo, opere & exemplo, imo etiam minus & multis a peccatis revoces, & ad virtutem, ac salutem ducas. Tempus hodie deficit, ut id tibi explicem, forsitan proxime dabitur occasio. Interim in compendium contrahere, que dicta sunt. Triplex est ordinaria vocatio, qua Dominus Deus hominem Christianum vocat, prima est vocatio ad fidem, altera est vocatio ad penitentiam, tertia est vocatio ad certum ordinem aut statum. Tripliciter huic vocationi necesse est, ut grato animo convenienter respondeas, prime, ut vitam Christianam legi, & promissioni in Baptismo facte conformem ducas: alteri, ut ad mensuram, gravitatemque peccatorum penitentiam proportionare studeas: tertia, ut obligationibus tui status tam quoad teipsum, quam quoad alios ad amulum satisfacias. Quid porro? videho, quid documenti Deus in proximum mihi suggesturus sit! &c. &c.

Dominica Sexagesima.

CONCEPTUS LXXVI.

De obligatione Eleemosyna, cuiusque meritis & adversitate.

Aliud cecidit in terram bonam, & ortum fecit fructum centuplum. Luc. 8.

Sicut semen cum favore in agrum spargitur, ita haec nescia proxima non frustra, tam per eleemosynam corporalem, quam spirituales impenduntur.

1. **M**AGNUM Ecclesie lumen S. Joannes Chrysolomus, dum agricolarum labores in seminandis agris considerat, subtilis cogitationes ac verba in laudem eleemosynae convertit, inquit: si agricola penam suam evacuat, semina terrae mandat, & collecta dispergit, idem cum voluptate; quia sperat majora recipere, quamvis ceteroquin sciat, quod nonnumquam aeris intemperies, terrae sterilitas, locustarum exercitus, rabiginis insidie, imbrum abundantia aut defectus & alia impedimenta spem suam praefocare possint: quanto magis nos, qui absque usu recordati sumus, dispergere in pauperum usus conveni, ubi nulla sterilitas, nulla spei nostrae frustratio pertimescenda est? Ita, inquam, loquitur Orator aureus, (*S. Chry. homil. 55. in Gen.*) atque eleemosyna praesentiam, meritum, ac fructus ex ea resultantem mirum quantum dilatat. Sed quare eleemosyna adeo lucrosa est, ut mereatur cum semente comparari? Responso in promptu est, quamlibet dat idem sanctus Doctor, ap. Speranz. script. sel. punct. 22. quia Deum facit debitorem: Deus fidelissimus & distillimus est: quia fidelissimus, ideo ab humana liberalitate vincit le non patitur: quia distillimus, ideo de inextinguibili suo gazophylacio pro obolo dat aureum, ita ut unicus census ipsum capitale transcedat. Sancto Germano Episcopo Antiocheno, cum aliquando licet faceret, occurrerat pauperes sumpsit fugiuntur.

De obligatione eleemosynae.

ees. (*Scripsit T. 4. Jul. 31.*) Conversus ad Diaconum Episcopus quaesivit, quot aureos haberet in rebus? tres respondit ille, quos statim Episcopus erogavit praecipit. Sed unde vivemus hodie, interrogabat Diaconus? Dominus providebit, tu, quod habes, distribue: Diaconus expendit duos, providente causa referens unum. Ita pergebat inmerentes, cum subito a tergo voces infestantium audiunt: subsistunt, videntque concitatos equites ibi appropinquantes: quiaam erant ibi equites, amici an hostes? amicissimi, utpote, qui sancto Episcopo ducentos aureos a mobili, ac praedivite viro submissos dono afferbant: acceptavit Sanctus, tradiditque aureos Diacono, inquit: Fraudulente deceptor, si tu sum, quod iusti, indigentibus contulisses, remunerator noster trecentos nobis reddidisset. En mihi Christiane, quam lucrosa sit eleemosyna!

2. **P**roposito. Age proinde, quoniam haecnunc satis fute explicavimus, qua ratione hominem Christianum virtutum meritis ditescere oporteat, jam breviter & succincte de bonis operibus, & hodie quidem de eleemosyna, eoque tam corporali, quam spirituali tractemus. Semen, quod cecidit in terram bonam, fructum fecit centuplum: terra bona, qua nulla alia fertilius, sunt manus pauperum! Felix qui huic feminat? Favete.

§. I. Eleemosyna corporalis est qua proximo in necessitate succurritur.

3. **C**onfirmatio. Per eleemosynam corporalem intelliguntur omnia illa opera charitatis, qua proximo in necessitate subvenitur, elucrescens, suscipiendo, nudos vestiendo, & ut verbo, alienam indigentiam pia liberalitate suslevando. Circa hanc eleemosynam multi Christianorum decipiuntur, putantes, eam esse liberam voluntatem: sed non ita se res habent: apud divites, qui bona terrena cum abundantia & superfluitate possident, non est libera voluntas, sed obligationis, prout diserte docet S. Thomas de Villanova, serm. 2. de SS. Mart. *Non consistit in voluntate, sed praescripto indicitur.* Siquis huic opationi repugnat, dicat mihi, cur dives epulo infeliciter mortuus, & sepultus est in inferno? Quid mali egit? an fuit blasphemus? an impurus ganeo? an quotidie temulentus? an homicida? an pauperum oppressor? an honorum iniquorum deceptor? nihil simile; quia de his omnibus nec verbum meminit Evangelium: tota ejus culpa in eo erat, quod licet purpura & bysso indueretur, & quotidie splendide epularetur, tamen egenti & lamenti Lazaro non subvenit: *Damnatus est, non quia aliena rapuerat, sed quia propria non donaverat,* ait idem S. Doctor. Si damnatus est, ergo tenebatur egenti succurrere; si tenebatur, ergo praecipitum est, non consilium.

4. Sed nunquid, ait nonamo divites Epulones advocatus, nunquid quod possideo, meum est? de meo autem nunquid possim facere,

quod volo? O quam preclare hoc sophistica enervat memoratus facer Antistes: quomodo probas, inquit, quod ea, quae superflue possides, tua sint? an tu res illas e nihilo creasti? an illis vitam & conservationem dedisti? an tecum in sepulchrum inferres? an tibi soli tellus fructificat? an tibi soli pascantur greges? an tibi soli lanae ovae, & mel ferant apes? falleris! Vah! haereditate acquisivi, quos possideres? Quid tum? nunquid potuisset Deus dispungere, ut ab egenis progenitoribus fuisset natus? potuisset fine iniuria: Lucratus sum mea dexteritate, mercatura, artificio: Quid tum? nunquid Deus eam tibi ingenti capacitate dedit? ita, dedit? Ergo omnia a Deo habes, qui citra debitum in te fuit adeo beneficus, noa ut vortex & abyssus sis omnia abhorrendo, sed ut fons aut rivulus vicina etiam prata salubriter irrigando. Noli dicere, hoc meum est, ego Dominus rerum mearum, nam frigidum illud verbum *meum & tuum*, ideo solam communi populorum consensu institutum est, ut commerciorum fides, & pars in humano genere conservetur: interim quod tibi superfluum est, egenti proximo necessarium est, si non largiaris, furaris! *Qui abundantiarie, indigentium veritatem supplicat, si non supplet, rapit & homicida est; quia quem non parvissi, occidisti; qui non desisti, rapisti.* Non mea haec verba sunt, sed continuatae admonitiones eisdem sancti Thomae Villanovani!

5. Huic obligationi nonnulli Christianorum satisfacturi amplissimas facultates ad edificandas, dotandasque Ecclesias conferunt, fundaciones pinguisimas faciunt, putantque calum sibi esse certum, si ex sua liberalitate templum auro, argento, marmore, & pretiosissimum quoque ornatu fulgeant: quare? quia Christus ipse in venerabili Sacramento ibi praesens habitat. Quid dicam? an praestat Christum in parietibus, quam in pauperibus vestire? abite a me decidendi temeritas; alius hanc spartam relinquor, quorum solum opinionem refero; Doctissimus Speranza, script. sel. punct. 79. ubi hinc de re tractat, ait: Lapidis edificiorum cum terra & saeculo transiuntur illi, autem a lapides, ex quibus vivis caelestis civitas constructa est, aeternum duraturi: Quid sequitur? sequitur pocupiarum sumptus consultus in egenos, quam in pretiosas structuras impendi. Eundem in sensum S. Hieronymus in epistola ad Demetr. Demetriadem intruit: Alii edificent Ecclesias, vestiant parietes, columnarum moles advehant, earumque capita deaurant, ebore, argento, & gemmis aurata distinguunt altaria, non reprehendo, non abnuo, unanquique in suo sensu abundet; melius est hoc facere, quam repositis opibus incubare: sed tibi aliud propositum est, Christum vestire in pauperibus, vivere in languentibus, pascere in stercentibus. Quam sententiam S. Chrysolomus Hom. 51. in Math. tenet: Eandem. Vis corpus Christi honorare? ait: Non desicias ipsum nudum, nec hic

hic quidem in Ecclesia fericis panis induas, foris autem frigore & nuditate confici permittas. Lubet etiam sanctum Bernardum consulere, & ejus annotationem super Christi Domini resurrectione in medium afferre: Tres sanctæ femine valde quæ venerunt ad sepulchrum Domini Divinum cadaver pretioso balsamo uncturæ, (Matth. 16.) verum incautum, nam Dei Filius gloriose resurgens jam Christus abierat. Quæri hic potest, cur Christus Dominus resurrectionis negotium tam celeberrime confecerit? utique seivit religiosissimas mulieres brevi adventuræ quare ergo non moras paulisper traxit, ut sanctissimam unctiois obsequium acciperet? O grandem Dei Providentiam, pretiosum unguentum non in cadaver defunctum, sed in auxilium corporum viventium expendi voluit; ideo acceleravit resarctioquem, sed ut illud in actum virtuosorum converteret, si doceret: ita in hunc locum Mellissius, (S. Bernard. ser. 12. in Cant.) *Jesu paratum sibi confectioem expendi nihil in suo corpore mortuo, ut servaret vivo: antiquas resurrectionis horam & accelerans, pepercit unguentis optimis, quæ indignis, hinc caperet expendi.* En Christus ipse videtur cedere rure suo, gratulique sibi esse demonstrat, si charitatis obsequia egentibus, quam sibi impenduntur: hinc etiam in vitis Sanctorum aulibus legitur, quod pauperes permixti sint fame perire, ut templa magnifice ad pompam ornarentur; verum legitur, etiam auream argenteamque Ecclesiarum suppellectilem fuisse venditam, ut famelicis palcerentur; qualiter inter alios S. Gregorius (Joan. Dico. in Vir. S. Greg. 1. 1.) fecisse narratur, cui dein apparuit Angelus summi Pontificatus honorem prædixit. Accedit & illud, quod grandia illa opera mundi plausum referant; fundatores inscribuntur an malibus, honorantur elogis, statuis, columnis, & eorum effigies aut scuta gentilitia templorum, aut altarium frontispicis præfiguntur, consequenter, quia in hoc mundo forsan præmio carent: verum elemosyna quam dextra, nesciente sinistra, pauperi porrigis, quanto magis a plausu hominum est aliena, tanto magis apud Deum est meritoria. Quapropter, mi Christiane, siquid habes, quod in pios usus convertere cogitas, melius facis, si calamitose hoc tempore, ubi grandis est annonæ caritas, & pauperum innumerabilis copia, vel inopi virgini de pudicitia periclitanti, vel misero vicino, qui domi cum prostratus famere, quam mendicare mavult, vel pauperi agroti, qui ab omnibus derelictus una die plaus lacrymarum fundit, quam nummos in crumena numeret, misericorditer succurras, quam altare, templa, aut confraternitates dicere audeas.

§. II. Elemosyna spiritualis qua proximus a vitis retrahitur.

6. Altera elemosyna species, quam spiritua-

lem dixi, complectitur ea charitatis opera, quibus proximo non jam quoad corpus, sed quoad animam beneficio, illum corrigendo, influendo, admonendo, consolando, & generatim ad eum, ad salutem cooperando. Sancti Christiani, qui hoc spiritualem obsequiorum genus nihil ad se attingere arbitrantur; sed iterumerrant: homo enim creatus est, non ut sibi soli, sed & aliis, quantum fieri potest, profici. Nunquam arctis veteris testamenti describi audivimus? erat vere ornata, speciatim in ejus summitate duo aurei cherubini expansis alis residebant, vultibus in se mutuo conversis. (Exod. 5.) Car autem voluit Deus, ut angelice hæ imaginis vultus ad se invicem converterent? an non melius oculos in altare & sanctuarium coniecissent? Nimirum Deus per cherubini amorem Dei & proximi figurare volebat: amor Dei exprimitur per aurum, ex quo erant confecti, amor proximi autem per mutuum intuitum; quibus enim proximum amat, in illum respicit, atque ejus indigentiam tam corporalem, quam spirituales observat. Ita in hunc locum eruditissimus quidam auctor (Serafino. Torretan. p. 1. de deo. dicitur) annotat: *iniquis quæ alterius delicta, & culis, & alieno periculo vellet propiâ inspicere.* Mi Christiane amas proximum tuum? Amo? ergo oculos in illum reflectere redde, observa: Vides & audis forte optimum confodilem tum juramentum & blasphemias affluere, die illi data opportunitate amice, hæ infernalis loquela male tibi convenit, Deus sine te satis injuriatur a judais & ethnicis, labor cui indignis haud melius tibi procedit inter blasphemias, & insuper incurris peccidulum grandis infortunii in penam subeundum. Certe familiares id genus discursus saepe magis profunt, quam centum conciones in cathedra habitæ. Alia vice versaris dominens, sila duens, aut alteri labori vacans, ubi in cubiculo circum currunt sexennæ, septennæ infantuli, hic agere potes catechistam: omite nugas nugarum, quæ ad risum faciunt, & instrue patulos in principis fidei: venite mei populi, formate sanctam concionem, quot sunt Dei? quot Divix Personæ? currem Personæ faciunt unam tantum Deum, quem tam Personæ assumpti naturam tuamnam, & cur? quo deveniunt: post mortem, qui male vivunt? & quo quod bene? ejusmodi instructiones, eo ipso quod sunt extraordinariæ, valde imprimuntur memorie. Alia vice versaris inter constantiorum confortia & visitationes, cura ut discursum spirituales afferas, earum quod pro concione, aut catechesi adhibi, dic, super concionatorum factum mihi terrorem incussit, ubi egit de morte, & probavitque etiam juvenes quantumvis vegetos nulla die esse securos: plane ille solus flex est, qui bonam habens conscientiam sigulis momentis mori paratus est. Alia iterum vice incidis in discursos, & perversos, qui padenda, ac scandalosa colloquia miscunt, age exaspera frontem & dic: Mei amici ad quid ista? adfunt nostri Angeli, & hi tristantur, adfunt etiam demones, & isti omnes latantur; ego ni-

taceatis, abibo; En mi Christiane, hæc est spiritualis elemosyna, qua proximo anima tenus benefacere satagis. O si id agis, quantum gratiam inibis apud Deum! Dicis fortasse, eheu! rideo, pro devoto habeo! quid tum? meritum, quod colligis, majoris æstimare debitas, quam hominum fulsum dicitur: venit tempus, quo irrisoribus tuis poteris vicissim illudere. 7. Principæ autem hanc spiritualis elemosynæ praxin sibi notem illi famuli aut famulæ, qui con-familios aut co-ancillas, aut filium & filiam in domo esse furaces, esse proccaces, esse in occasione pudendia confitutos optime noruat, & tamen tacent. Sciant illi, si post unam aut alteram monitionem rem ad parentes, ad patres-familias, aut superiores, qui malo mederi possint, non deferant, quod omnium peccatorum, & consequenter etiam peccatorum complices reddantur, nec mirum; quia ut ait Chrysothomus, Hom. de Eccl. Dei. *Malum est alio nam patrebus occultare.* Leo Orientis Imperator, cum ad privatus esset miles, in quendam itinerans vixit hominem eorum via eorum miserum hominis descendit equo, eumque in viam rediit, quo charitatis opere, teste Nicephoro, lib. 15. cap. 25. ad imperatorum solium evehi a Deo promeruit. Et sic & Christianorum numero aliqui, qui confratrem suum a mandatorum semita aberrantem, & inferni abyssi appropinquantem conspiciat, nec tamen illum ab irreparabili lapsu præservare contendat? Eheu! quid hoc rei? exclamat iterum Orator aureus: (S. Chrysoth. Hom. 43.) *Nos videntes fratres nostros in foveas diaboli cadere, neque sermo eos dignatur, neque verbis admonet, & eripere a malis studemus.* Dicis forte, si aliorum delator sum, eorum omnium odia in me concitabo! Quid tum? an præstat Dei quam hominum odia incurere? Dic, mi Christiane, interrogat ex te S. Aug. epist. 109. ad Monach. si scires fratrem tuum pessimum carcinomate laborare, an non proderes? sine dubio proderes; quia tacendo, & te, & totum domum periculo contagii exponeres. Cur ergo non idem facis, ubi de luce, & morte animæ agitur, quam perverus aliquis & luxuriosus homo & tibi & toti domui afflare potest? O! quanto potius debes eam manifestare!

8. Lubet hujus rei breve exemplum audire? advertite, quid in Prato spirituali cap. 7. perhibetur. Duo consodales intima amicitia conjuncti fidem sibi invicem dederunt, quod unus ab altero separari nunquam velit: inito hoc pacto eorum petere. Postquam jam multum tempus in vita spirituali confecerant, ecce, unus stygi impostoribus alu tentatus ad seculum rediit, ibique in pudenda scelera prolapsus in frunxit libidinis indulgit. Quid alter? miseratus infelicis apostatæ sortem infectus est illum, cum firmissimo proposito non acquiescendi, donec eum in eremum reduxerit: venit itaque in urbem, & ecce, ex inopinatio in focium pro pudor! & lupanari redeantem incurrit. Quid

Clay Spiell. Carth. Conc. Tom. II. Pars II.

agis miserande frater? ubi sunt modo tua facta & vivendi decreta? in quo adeo offendit te Deus, ut illi tergum vertas? & in quo adeo tibi benefecit diabolus, ut volens lubentique in ejus servitium concedas? an momentaneas voluptates dignas esse æstimas, ut aternis calid gaudiis renuncies, & æterna gehennæ tormenta eligas? Ita locutus proquebat porro filium philippicam, & finaliter rogabat focum, ut secum in locum penitentia remearet. Verum surdo canebat fabulam, persistit in sua perversitate obstinatus transiit. Er quid alter? persistit & ipse in civitate, & labore manuum suarum impio consodali victum procuravit; continuo interim orans, jejunas & corpus austeritate affligens, ut Deum ad misericordiam commoveret. Quid tandem evenit? Hac tanta charitate impius homo intime commotus meliora capere consilia, & cum fratre in eremum reverti promisit, quod & fecit, atque seculum suorum penitens usque ad vitæ finem perseveravit. En mi Christiane, si parem habes charitatem, patem etiam consutum adhibe, lucramque animam proximi tui? O quanta tibi quædam gloria, quanta merces in celo!

12. Epilogus. Quare age, imitare hodiernum hominem, qui exit seminare semen tuum, quare bonam terram, quæ fructum afferet contuplam: bona terra est ergo charitas, qua proximo tam quoad corpus, quam quoad animam benefacere studes. Quoad corpus illi pro visibus succurrere in egestate, in ægritudine, aliisque necessitatibus; quoad animam conare illum a vitis retrahere, & ad salutis semitam manu ducere. Abrumpo; quia hæc materia alias retractanda redibit.

Dominica Quingagesimæ.

CONCEPTUS LXXVII.

De obligatione orationis, quæque nullitate ad Alverisiane.

Et clamavit dicens: Jesu fili David miserere mei. Luc. 18.

Oratio est homini necessaria, & quidem triplex; ubi specialiter notandum, primo quomodo oratio vocalis constituta esse debeat.

1. Multas hucusque praxes, & remedia præcipuos, quibus hominem Christianum in perfectione & justitia proficere oportet, uti sunt auditio & lectio Verbi Divini, societas honorum & solitudo, & prudens contentio in vita spirituali confecerant, ecce, unus stygi impostoribus alu tentatus ad seculum rediit, ibique in pudenda scelera prolapsus in frunxit libidinis indulgit. Quid alter? miseratus infelicis apostatæ sortem infectus est illum, cum firmissimo proposito non acquiescendi, donec eum in eremum reduxerit: venit itaque in urbem, & ecce, ex inopinatio in focium pro pudor! & lupanari redeantem incurrit. Quid

nois vivere, qui recte vocis orare. Ergo ut audio, vita recta, id est pie Christiana & iustitiae vocatio congrua non invenitur sine oratione? Non invenitur! Frustra Rex Regiminis sui felicitatem, frustra Bellidax prosperum armorum successum, frustra facer Praedicator verborum suorum efficaciam, frustra opifex laborum suorum benedictionem, frustra agricola agrorum fructum expectat sine oratione: sicut enim qui horum suum de alieno fonte rigare desiderat, ante omnia caenam, per quem aqua in hortum perfluit, ponere debet: ita qui vult, ut desonit Divinae benedictionis caelestium gratiarum aqua ad corpus & animam suam veniat, primo omnium sollicitus sit de canali, id est, devota oratione, qua mediante bona temporalia, corporalia, & spiritualia in nos derivantur. Hinc cordate enunciat Chrylottomus, l. 1. de or. Deo. Cum videro quoniam non amantem orandi studium, continuo mihi palam est, eum nihil egregia doctus proficere. Vis aliud argumentum, mi Christiane, quo necessitatem orationis tibi demonstrem? ergo repeto illud colloquium inter Antonium Abbatem & suos Discipulos: (Ex libr. de vita. Praecept. de exempl. vit. spirit. n. 14.) venerat illi ad se, subnixum rogans, ut sibi talia documenta proponeret: Igitur factis illis Abbas, ut legerent Scripturas: responderunt: Non possumus! dein praecipi, ut accurate sequerentur confilia Patrum spiritualium! Non possumus! ergo patienter ferte iniurias, & si quis vos percussit in unam maxillam, praebe illi & alteram: Non possumus! saltem in una maxilla exerceat patientiam. Non possumus! ergo flagra in vos ipsos convertite: Non possumus! jejunate, & vigilate: non possumus! His auditis vocavit Antonium unum ex suis, & praecipit ei: Praepara fratribus istis succos, quia nimis infirmi sunt! subjuxitque illi aliud vobis superest, quam devota oratio. Mi Christiane nonne par ratio fe tecum habet? quidquid tibi consilium aut praecipitur, quod arduitate spirat, statim caput fricas & ais: Non possum! Non potes jejunare, non potes vigilare, non potes te mortificare: quid aliud tibi remanet quam orare? & quidem devote ac frequenter?

2. *Proposito.* Quapropter age, quoniam ex una parte caecus, qui oratione lumen oculorum impetravit, ex altera parte horaria comprecationes, quas his diebus frequentamus, & ex tertia parte ipsa materia nostrae feriet exigunt, hodie de oratione, & quidem triplici, vocali, mentali, & jacularia tractemus. An putatis, Christiani, vos non indigere instructione circa orationem? indigetis utique, quia dubito, an non plerique ignorent, quid sit oratio mentalis & jacularia! Bene orare non est exiguar artis! Attenti estote; id enim requirit Dei honor, & vestra utilitas! Favete!

§. I.

3. *Confirmatio.* Oratio vocalis est, quam lingua, & verbis articulatis profero v.g. recitan-

do rosarium, Officium beatissimae, aut alias preces ex libellis legendo. si scire cupis, quomodo hanc orationem, ut Deo accepta, & tibi fructuosa sit, constantem esse oporteat, possem tibi compendiosum paradigma esse illa comparatione dare, quam sapientissimus Salomon insinuat dicendo: (Prov. 18.) Cum obsecrationibus loquitur pauper, Intuere pauperes mendicos, observa, quomodo te certatim operantur ad ingressum templi: observa quomodo per amorem animae tuae obtestantur, ut eorum miserereis, observa quomodo, ut cor tuum commoveant, purgatorii, paradisi, & sacrorum quince vulnerum mentionem faciunt. Ita & te cum Deo tuo agere oportet, coram quo lateri utique cum Davide debes, (Ps. 39.) Ego autem mendicus sum & pauper; certe in hunc, & non aliam finem, dicunt nonnulli Alketez, (Segnari hama 11. Apr. num. 4.) moris esse, ut pauperes ad templorum limina constant, sedilibus illuc intrantibus speciemus orationis datur.

4. Verum, ut adverto, fustis circa qualitates & dispositiones orationis tam externas, quam internas intrari cupis! Nota ergo! Primonecessarium est, ut in conspectu & praesentia Dei te humiliter colloces, intiendo illi fidei articulo, quo credis Deum omnia scientem te videre, audire, aspicere, & auscultare, quid & quae de te cum illo colloqui velis: Hac de causa, prout asserunt S. Joa. Damasc. l. 4. de fide orth. 1. c. 13. & S. Athanasius de quaest. ad Antioch. q. 14. solebant Christiani in primitiva Ecclesia orantes faciem versus Orientem obvertere, ut tanto viacore representatione Creatorem & Redemptorem sibi ante oculos statuerent valeant, quia versus Orientem situs est Paradisus in quo a Deo creati sumus & urbs Jerusalem, in qua a Christo redempti sumus. Creditus est hanc Veterum consuetudinem esse causam & originem, cur Christianorum Ecclesia fere omnes versus Orientem extruere solent. Secundo ex hac ipsa Divina Praesentia consideratione necessarium est, ut externam corporis constitutionem ad omnem reverentiam componas. Scio quidem, quod in omni loco orare possis, stans, sedens, jacens, aut flexens: (Saneh. Regn. Dei p. 7. c. 3.) ita S. Jacobus oravit flexendo, Moyses stando, Isaac flexproferendo, Hilarion instar belluae manibus ac pedibus reptando & quae sunt similia: nihilominus convenientius est illum situm eligere, qui ad orandum accommodatur, & demissior videtur, qualis est genuflexio, conjuncta cum elevatione manuum aut expansione brachiorum. Tertio his ita constitutis necessarium est, ut intentionem tuam formes, cur & quem in finem orare velis, pro teipso vel pro alio: ubi moneo, ut non obliviscaris obligationem tuarum, siquidem pro uno magis quam pro altero orare teneris, scilicet pro parentibus, cognatis, Benefactoribus & aliis. Quarto necessarium est, ut sine deprecatione omnia verba graviter & accurate pronuncies, magis enim meritoria est una precatio Dominica, quae cum 70

ra & attentione dicitur, quam integra placentia, quae precipitantur, & ex inutili multo grandi desiderio depreperantur. O quam velle optare, ut, quando Angelus in calis nostras orationes Deo offerunt, praesens ades! videres certe plurimas orationes Dominicas & salutatio nes Angelicae despicit & rejicit, tanquam indignas Dei conspectu, & magis piteat, quam hominis orantis voces. Quinto necessarium est, ut si in peccatis sis, prius contritionem perfectam elicias, veniam a Deo petas, & seriam vitam emendationem ipsoeas cum proposito proxima occasione sincere confitendi, tantum enim abest orationem peccatoris placere Deo, ut dicere solitus sit Abbas Moyses, qui orat extra statum gratiae, vacuus plectas triturat. (Saneh. Regn. Dei p. 7. c. 3.) Hinc iterum veteres Christiani in primitiva Ecclesia id moris habebant, ut ante orationem & manus lavarent, & animam contritione mundarent, quibus aliquando obiecit Tertullianus, l. de orat. c. 11. Quae ratio est, manibus quidem ablatis, spiritu vero foras? orationem obire? Sexto necessarium est, ut tuam orandi intentionem cum Divina voluntate penitus conformes, dicendo: Domine hoc & hoc abs te peto, si tamen voluntati tuae placitum & mihi proficuum sit. O quam saepe orantibus dici possit illud: (Matth. 20.) desistis quid petatis, quia quod petunt, revera eedit in gravissimum eorum detrimentum. Septimo denique necessarium est, ut animus orantis cum verbis conjunctus sit; quid enim prodest ore dicere: Pater noster qui es in caelis, & animo cogitare, quid faciant mei famuli domi? oratio est elevatio mentis in Deum: ubi ergo mens ad Deum non elevatur, sed carnis secularibus alligatur, nulla est oratio. In humano etiam consortio moris est, ut si quis lepidum, insullum, & imprudentem discursum format, viri graves, qui loquenti radstant, auscultare dedignantur, & terga vertentes ajant: Est absurdus garrulus, eamus! quomodo ergo Deus sibi complacere possit in oratione, in qua mens quaqueverum evagatur, & orans ipse nesciat, quid ajat? certe Deus abicit, dicitque cum indignatione: Est inanis garrulus.

8. Ex his orationis qualitatibus, mi Christiane, tibi ipsi responsum forma, & omnes conquireris. Eheu! nihil impetoro mea oratione, Deus obstardefcit, & ego in meis tribulationibus contabescito! Deum immortalem! compares in Ecclesia huius paulo decentior, quam in taberna! Deum in Venerabili Sacramento praesentem esse ne quidem cogitas, sciamis & clathris instar facti frumentarii incubas, quid aut pro quo orare velis, non attendis, globulos precatorum cum praecipitantia & confusione maxima percurris, an in statu gratiae aut statu peccati sis, tibi perinde est, nescis ipse quid ores, oculos, aures, totaque faciem cum risu & indecentia in omnes templi angulos circumfers, & demani animo nescio quo versaris, Deum immortalem, inquam, an putas tam luridam orationem a Deo aliquid impetraturam, aut con-

§. II. Secundo, quomodo oratio mentalis.

6. Altera orationis species est mentalis, quae non ore, sed corde cum Deo loquitur, & proprie meditatio dicitur. Quid est meditatio? estne animal bipes aut quadrupes? O inculce homuncio! en! tam miserabilis est tua conditio, tam superficialis Catholicismus, ut eam orandi methodum ne quidem nomine tenus noveris, quae tamen a sanctis Patribus & Spiritus Magistris tanquam pyramidarum ad extirpationem scelerum, & acquisitionem virtutum, cum purgationem animae, & conjunctionem cum Deo instrumentum dilaudatur. Meditatio itaque est oratio interna, qua circa veritatem aliquam supernaturalium tres animae potentiae memoria, intellectus & voluntas eum in finem exercuntur, ut mens a terrenis avocetur, & ad desiderium caelestium desiderium inflammetur. Patriarcha Jacob (Gen. 28.) vidit scalam, & in ea descendentes & ascendentes Angelos: quando vidit? post solis occasum! solis occasus, ait Doctissimus Philo, ap. Baz. ferm. 45. n. 14. detegit ea, quae in caelo sunt, & abscondit ea, quae in terra sunt: cum igitur mens considerat caelestia, & a terrenis se abstrahit, meretur commercia Angelorum. O mi Christiane, si nonnunquam in Ecclesia, vel domi pro nugis augurum sanctissimo huic internae orationis exercitio vacares, ne tu certe in virtutum, & fidei principis solidior esses, & anima tua potius albisantis, quam nigricantis angeli pacem releret.

7. Sed quis: Non suspexit mihi tempus meditandi! Ohe! quam inepta exultatio, nonne fac temporis tibi suppedit pro nutriendo corpore, etiam si alius negotii occupatissimus sis? cur non temporis tibi quidquam supesit pro alimento animae, quod est oratio? an e visitati quatuor horis nulla pro Deo? an e quadraginta octo semi-horis nulla pro anima? an e novaginta sex horarum quadrantis nullus pro salutis negotii excerpti poterit? Poteris quidem, inquis, sed quid illo quadrante mihi agendum? Attende, docebo breviter quid agendum.

8. Scopus meditationis non est, ut intellectus per modum studii, aut ingeniose speculationis eradiatur, sed ut voluntas suis affectibus contritionis, gratitudinis, charitatis erga Deum, aliarumque virtutum inardescat, & quam optima emendationis proposita concipiat. Pechiorem & breviorum methodum, quam quavis scientiae nostrae mysteria de morte, de judicio, de inferno,

feno, de cæli gaudiis, de vita & passione Christi solida meditatione obire possis, non scio tibi suggerere, quam quæ consistit in quatuor his interrogatoriis quid? quomodo? qua de causa? quem in finem? Loquar practice, & paradigma meditationis ex hodierno Evangelio de cæco illuminato eruas! Postquam igitur materiam meditationis prævia dispositione ne determinasti, & invocato Divini Spiritus auxilio in præsentia Dei te constituisti recollectis sensibus, exclusis aliis cogitationibus, & humilitate, qua potes maxima primam formam interrogationem: *Quid? quid volo meditari!* Cæcum a Christo illuminatum Miser homofidens & mendicans fecit viam, cum audiret prætereuntis turbe spiritum, quærebatur, quid rerum esset? cumque responderetur transire Jesum Nazarenum, ejus miraculorum fama jam longe lateque percrebuit; alta voce exclamavit: *Jesu Fili David miserere mei!* felix adhuc fuit iste cæcus qui sanitatis & luminis desiderio tenebatur! O quam multi sunt peccatores, qui in tenebris & in umbra mortis sedent, & de salute sua, præsertim hoc Bacchanaliorum tempore, ne quidem cogitant, multo minus ad Deum clamant! nunquid & ego sum aut fui ex illorum numero? ah! non pot sum diffiteri, &c. Sic perge ratiocinando, & te humiliando, deia alteram formam interrogationem: *Quomodo?* quomodo illuminavit Christus cæcum? cum iste dicto modo ad Christum clamaret, turba præterens increpavit eum, & obmutescere jussit: sic fit, quando quis vitam emendare, aut sanctis vite genus amplecti vult, statim mundus, caro & demon reluctantur. Verum cæcus non curavit dicteja populi, & magis ac magis clamavit: tum enim vero Dei Filium substituit, jussit cum adduci ad se, & interrogavit: quid tibi vis faciam? Ecce, quam benignus sit Dominus, quantaque commiseratione tangatur erga infirmitates humanas! O Domine patere ergo, ut & ego tibi meas necessitates exponam, & ad interrogationem, quid tibi vis faciam, humiliter respondeam, &c. Sic perge & Dei auxilium in tuis infirmitatibus implorea, dein tertio interroga: *Qua de causa?* qua de causa proponitur nobis hoc Evangelium de cæco? ut Ecclesia suscipiat, hoc tempore dari plures ejusmodi cæcos, videlicet milites peccatores, qui extra viam mandatorum, & extra viam salutis sedent. Ah! Domine miserere illorum, & da his lumen gratiæ, ut periculosum statum suum agnoscant, & te sequantur. Denique quartam interrogationem forma: *Quem in finem?* quem in finem mihi servit hæc meditatio, quid ad meam emendationem eruo? ut in peccatis meis ad Deum clamem: ut respectu humano me a bono retrahi non patiar, ut Deo pro beneficiis gratias agam. Propositum autem practicam hoc statuo, quod his diebus cum cæco illuminato Christum sequi, eique laudem dare, non autem cum inundo thalescere velim, &c. Nota: mi Christi e, eundem in morem supra

quavis alia mytheria, & Evangeliorum testas poteris saluberrimas reflexiones facere, ipsa exercitatio dabit facilitatem: id solum adhibe monico, ut si uno aliquo puncto singulariter voluntatem affici sentias, illi inhaerens, nec ulterius pargas, quia in hoc consistit tractus interne orationis.

§. III. Tertio, quomodo oratio jaculatoria constituta esse debeat.

9. Tertia demum orationis species, quam tibi hodie commendare decrevi, sunt preces jaculatoriæ, sic dictæ, quia inter media negotia, inter comedendum, inter bibendum, inter laborandum, & alia quasi in calum evibrantur, &, prout loquitur Doctissimus Speranza, script. sel. punct. 58. instar sagittarum cor Dei penetrant. Propheta Ezechiel, ubi mysteriosa quatuor animalia, quæ gloriolum Dei curam agebant, describit, dicit, (Ezech. 1.) quod in medio cursu reversa sint in similitudinem fulguris conspiciens. Quæ autem reversa sunt? ad Deum, ut ejus jussa caperent. Eandem in morem, ait S. Gregorius, Hom. 5. homines Christiani inter media negotia, dum mane surgunt, dum familia curam agitant, dum legunt, scribunt, student, opificum tractant, arant, occant, sedent, stant, ambulant, aut aliud quidpiam faciunt, subito instat fulguris ad Deum revertantur, id quod fit per unicam, & brevem aspirationem: Domine amore tuo laboro, Domine commendo tibi mea negotia, Domine ne permittas me separari a te, & que sunt similia, id si de die decies, centies, milies faciant, & ita in continua Dei præsentia vestentur; o quantum meritorum thesaurum brevi tempore poterunt colligere!

10. Hoc exercitium precum jaculatoriarum etiam ea de causa est tam facile quam estimabile, quia distractionibus multo minus quam oratio vocalis & mentalis, est obnoxium. Quis est nobis adeo felix, ut phantasiam plenodominio tibi subjectam habeat, & eamque ad sensum orationis tam firmiter alligare valeat, ut ad aliena objecta non evagetur? plano nemo tam felix est, aut saltem paucissimi; S. Bernardus, mellissimus ille & in Deum altissima contemplatione defixus Vir mirum quantum conquerebatur de evagationibus animi inter orandum: (Sapient. Regn. Dei p. 7. c. 3.) audit hoc incultus quidam rusticus plebis homo, & cum rifu respondit, se adeo nullas pati evagationum molestias, ut recollectissima mente orare soleret. Bernardus promisit illi suum, cuiuslibet, equum, si vel unicum Pater noster posset sine distractionibus recitare. Conditione cum gaudio acceptata incepit orare rusticus, & in media recitatione subsistens quærebatur, an una cum equo etiam innotuit & ephippium sperandum habere? Si pro dolor! etiam nobis contingit; vix una salutationem Angelicam tam attente percurramus, ut non interea mens ad aliena, nescio qua, objecta dilabatur; possumus merito cum Palamita (Epistol. 39.) conqueri: *Cor meum straliquit me!*

supra

CONCEPTUS LXXVIII.

De obligatione jejunii, eiusque casus.

Cum jejuniatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes. Matth. 6.

Magna sunt utilitates, quæ in hoc redundant ex jejuniis.

1. SIC fit! quod Christus Dominus in hodierno Evangelio Discipulis suis inculcare videtur: *Cum jejuniatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes.* Matth. 6. Magna sunt utilitates, quæ in hoc redundant ex jejuniis. **S**IC fit! quod Christus Dominus in hodierno Evangelio Discipulis suis inculcare videtur: *Cum jejuniatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes.* Matth. 6. Magna sunt utilitates, quæ in hoc redundant ex jejuniis. Primo, certum est ex omni Scriptura, quod jejuniun, prout exemplum habemus in Ezechia, in Manasse, in Ninivitis & aliis, iustissimam Dei iram peccatis hominum irritatam avertat & tranquillet; sicut enim de leone dicitur, quod animalibus maculentis non nocet: ita Deus in jejuniun & humilitatum iram suam non effundit. Secundo certum est quod malignæ tentationes infernalis inimici, qui diu nocturne animas in sua retia inducere satagit, per jejuniun enerventur & vincantur; sicut enim dicitur, serpenteum si hominis jejuni sputum devoraverit, continuo emoritur: ita diabolus contra jejunantes quasi mortuus est, & vim nullam habet. Tertio certum est, quod jejuniun, sicut contra dæmonem, ita & contra libidinis vitium, quod infansus his temporibus plus nimis eheat! invalefcit, valde potens fit: Quælo que causa est, quod castissimus Joseph, illibata integritate exemplar inter tot domitia illecebras invictus steterit? Non alia, ait Lippomanus, in Genes. 39. quam quia carnem suam jejuniu communitiv; dum e cibis Domini nil nisi ficum panem comedit. Quarto certum est, quod jejuniun non solum vite spirituali conducatur, led vitam etiam temporalem prolonget: S. Paulus Eremitarum Principulus vixit annos centum & quindiesim, Antonius centum & quaque, Paphnutius nonaginta, Hilariun octoginta quatuor, Jacobus centum & quatuor, Macarius nonaginta octo, Arsenius centum viginti, Simeon Silista centum & novem, Romualdus denique centum & decem; (Menoch. cent. 5. cap. 68.) atque hi omnes in solitudinibus vicitantes non nisi pane, aqua, leguminibus, & herbis, & quidem vix una aut altera vice in septimana rehebantur. Ea mi Christiane, quam utile sit jejuniu, & consequenter quam nulla rationalis causa tibi suppetat exhorrefcendæ jejuniun!

supra qua verba idem Mellissus Doctor, de intern. dom. c. 30. & 54. Mens mea valde levis, multumque instabilis, vaga, & profuga est, cogitationes innumera, vanæ & importuna me distrahunt, & modo ad forum, modo ad litiga altercantium, nunc ad convivia pinguium, nunc ad immunda libidinum ducunt. Grandis miseriam ab hoc autem miseria preces jaculatoriæ eo ipso, quod quasi in ictu oculi fiunt, exemptæ & privilegiate sunt: cum mane surgo, cogito: o Domine, da ut nullo te hodie peccato offendam: cum vestibus indoor, cogito: o Domine, tu animam meam operi gratiæ & virtutum ornatum: cum manus & faciem lavo, cogito: o Domine a peccatis meis munda me! cum domo exeo, cogito: o Domine tibi offero omnes gressus, omnes halitus, omnes arteriarum pulsus: cum scalam ascendo, cogito: o Domine da, ut in virtute semper altius ascendam! cum ad prandium accedo, cogito: o Domine fatiabor, cum apparuerit gloria tua! Et sic per omnes totius die actiones facram aspirationem ad Deum bis, & præsertim singulis horis singula Dominicæ Passionis mytheria in mentem revocare possum, qui orandi modus hoc ipso, quod per momentaneam animi elevationem fiat, ab infernali suggestore alienis cogitationibus corrumpi & disturbari non valet. En mi Christiane, quam opportunum & facile remedium ad manus habes semper augendi merita, semper cum Deo conversandi, semperque in calis potius quam in terris vivendi.

11. Epilogus. Contrahamus jam dicta omnia in compendium orare est loqui cum Deo; cum enim sacrum libellum legis aut concionem audis, Deus loquitur tecum, cum autem oras, tu loqueris cum Deo. Hæc autem oratio, quam singulariter tibi commendatam volo, triplex est, vocalis, mentalis, & jaculatoria. Vocalis est, quæ confectas quotidie devotiones vel e corolla Mariana, vel e libello precatorio recitas, ubi singulariter cavendum, ut non ore solum, sed etiam animo verba proferas; nam si cor non orat, frustra tua lingua laborat. Oratio mentalis est, quæ corde in Deum erectus aliquid fidei mytheriam aut veritatem supernaturalem medicabundus expendis, & in pio affectus affurgis, ubi notandum, hoc meditationis exercitium ad hoc valde conducere, ut voluntas, cum tepere in rebus sacris incipit, deauo inflammetur, & erga Deum excitetur. Denique oratio jaculatoria fit pæ aspirationes, quæ sepius per diem vi amoris evibrantur in Deum, ubi consiliosum est, mi Christiane, ut familiariter tibi reddas variarum virtutum actus, eosque singulos pro singulis diei horis devote, & strictim eicere discas, ita, ut morem geras consilio S. Chrylosomi, ap. Speranz. punct. 58. Singulis horis (ad minimum) unam preceationem offeramus Deo, ut orandi cursus diu cursum aequet. Felix, qui triplicem hæc orandi methodum recte perfectam, sibique commendatam habet. S. &c.

2. *Postquam*. Vis plura? Ergo, quoniam temporis, & materia, quam tractamus, ratio existit, afferam causas, easque sine dubio graves, propter quas sancta Mater Ecclesia diversis per annum temporibus jejunium ordinavit. Rident quidem haereticas nostras has observationes, sed inepite; quia & ipsi tempore tribulationis populo suo jejunia & preces publicas praecipere solent! Favete!

§. I. *Et quidem ex jejunio feria sexta.*

3. *Confirmatio*. Primo, ex antiquissima traditione Ecclesia praecipit, ut qualibet feria sexta per annum carnis abstinemus: ratio est, quia hac die incarnatus Dei Filius ac mundi Redemptor passus, & in cruce mortuus est. Forsan Ecclesia hujus ordinationis principium ex ipsis Christi Domini verbis cepit, aliquando enim cum Matthaeum a telonio ad sui sequalem vocavit, atque cum illo, alisque publicanis prandium sumpsit, scandalizati sunt Pharisaei, & Apostolus reprobarat: Quare cum publicanis manducant Magister vester? (Matth. 9.) Christus hoc audiens, paucis malevolorum ora obstravit: Non est opus vobis medicis, sed male habentibus! His peractis accesserunt ad Christum Discipuli S. Joannis Baptiste dicentes: Quare nos & Pharisaei frequenter jejunamus, discipuli autem tui non jejunant? Respondit Jesus: Nunquid possunt filii sponsi lugere, quamdiu cum illis sponsus est? venient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, & tunc jejunabunt. Attende ad haec verba, mi Christiane! Christus animarum nostrarum sponsus feria sexta a nobis ablatu est, ergo siquidem filii sponsi esse volumus, merito jejunemus! haereticis autem, dum die ablationis sponsi plenis buccis carnes devorant, manifeste demonstrant, quam procul ab hac sponsi filiatione absint. Prodicamus figuram ex veteri testamento!

4. Rex David a Propheta Nathan ob commissum adulterii crimen gravissima correptione castigatus, ex intimo corde penituit, exclamans: (2. Reg. 12.) *Peccavi Dominus!* Et mox subjuncti Propheta: Dominus quocumque transiit peccatum tuum! non morietis! veruntamen, quia blasphemare fecisti nomen Domini, filius, qui natus est tibi, morte morietur! Percussit ergo Dominus parvulum, & desperatus est, deprecatusque est David Dominum pro parvulo, & jejunavit, & ingressus jacuit super terram. Venerunt autem seniores domus ejus cogentes eum, ut surgeret, qui noluit, nec comedit cum eis cibum. Ita facer textus! Ecce! David jejunat ea die, qua filius ex adulterio natus moritur: & nos Christiani non jejunemus ea die, qua Dei Filius de Spiritu Sancto conceptus cum morte conficitur! O mi Christiane, moritur tibi amantissima conjux, filius, aut filia, & spes inconsolabiliter! cur ergo non fleas & dolcas pro mortuo Filio Dei, quem sol & luna, velum templi scissum, & ipsa saxa deplorarunt? Narrat Plinius lib. 8. cap. 40. de quodam canem, qui Romae ca-

daver occisi sui Domini diligentissime custodivit, nec ab eo recessit, dolorem suum multis ejulationibus contestatus. Non deserebat & praerentibus, qui famelicum canem miseratis fustis panis ei projiciebant, verum ille, quamdiu Domini exanime corpus piz oculis habebat, nihil omnino gustavit, quin imo panem ad se Domini appulset quasi illum cibituros, non sine admiratione & compulsionem spectantis populi. Demum cum cadaver Domini in Tyberim projiceretur, canis illud tandem sustentare conatus est, donec deficientibus viribus submersus fuit. O pudor! canis voracissimum animal jejunat ad cadaver Domini sui, & nos Christiani ex die, qua exanime Salvatoris cadaver in cruce pendere conspiciamus, luxuriam & abdomini serviamus? O caeci haeretici quid agitis?

§. II. *Ex jejunio Sabbathi.*

5. Alterum jejunium observamus in die Sabbathi; judicat enim Ecclesia, esse omnino conveniens, ut ea die, qua Christus jacuit in sepulchro, carnis abstinemus, tum ut sacrum quendam luctum exhibeamus, tum ut exemplum sanctarum mulierum, & Apostolorum, qui ea die probabiliter jejunarunt, nos commemoremus, Audiamus figuram & scripturam, quae huic rei apostolice convenit. Ionathas cum armigero suo invasisset castra Philistinorum, multoque percussisset. Saul (1. Reg. 14.) audiens tumultum praestantium cum omni exercitu in auxilium venit Ionathae, & Philistinorum reliquias in fugam egit. Verum metuens, ne populus ejus in persecutione hostium impediatur, mandato proclamavit: *Maledictus Vir, qui comederit panem ulque ad vesperam, donec ulciscer de hostibus meis!* Quid factum? Non manducavit univertus populus panem praeter Ionatham illum Regis, qui ignoranter virgum in melle intinxit, & propter hanc mandati infractionem fere morte punitus fuit. Nota, mi Christiane, Christus Dominus per passionem ac mortem suam pagnavit contra mundum, carnem, demonem, vicit ac triumphavit infernales potestates, totumque humanum genus ab exitio vindicavit: jure meritoque igitur & nos dicimus in Sabbato: *Maledictus homo, qui comederit carnem, donec Christus Dominus de hostibus suis ultus sit, & gloriose surrexerit.* Quin imo non a nobis, sed a Deo ipso hac maledictio procedit; hinc in multis historicis legimus terribiles poenas, quibus Dominus Deus in praeparatores hujus praecipi animadvertit, inter quae famolus est illud de impia muliercula, quae inter Catholicos commemorata fabulicam jejunium praesumptuosa temeritate violavit, verum ut primum carnem bolam in os ingestit, extincta in terram reprobata concidit. (List. Ann. S. J. anno 1590. sub Proca. Ang.)

§. III. *Et jejunio quatuor temporum.*

6. Tertio ordinavit Ecclesia jejunium in vigiliis Festorum principalium Christi Domini, Beatissimae Virginis & Apostolorum, item in qua-

quatuor temporibus anni. Primum illud vigiliam jejunium institutum est, ut nos habiles apostolice reddat ad subsequens festum cum magna devotione celebrandum; sit enim S. Chrysostomus, Hom. 71. ad pop. S. Basil. Hom. 7. ex 19. Var. jejunium esse scholam precum, & addit S. Basilus, sicut accipitur bene passus non volat, ita nec intellectus post multas epulas ad Deum elevatur. Alterum autem quatuor temporum jejunium ex duplici ratione institutum est, primo, ut, dum tres dies ratione tritum mensum, quos anni quadrans continet, in Dei honorem jejunamus, ab eo aeris temperiem, temporum tranquillitatem, frugum uberitatem, & abere in rebus nostris benedictionem impetremus: Secundo, ut, dum eo tempore illi, qui ad sacerdotium aspirant, sacrosanctis ordinibus initiatur, bonos, probos, zelosos, & ad officia Divina, ac regimen animarum idoneos Ecclesiarum rectores a Deo exoremus. Quid sanctificandus, nisi colamus, quae si infirma fiat, totum Ecclesiae aedificium periculo ruinae expositum est? Quid sunt sacerdotes nisi pastores, qui si cum lupis colludant, totus grex perditus est? Quid sunt sacerdotes nisi fons publicus, qui si intoxicatus sit, totus populus perit? permagna igitur interest, ut oratione & solemnibus jejunio Domino Deo praeratos tam scientia quam virtute instructissimos sacerdotum exoremus, quia ab his innumerabilem animarum aeterna filius dependet: cum sapienter illi, qui regunt, inquit S. Cyril. ap. Lorin. in Pl. a. illico sapienter illi, qui reguntur.

§. IV. *Et ex jejunio quadragesimali.*

7. Quarto denique jejunium ex ordinatione Ecclesiae constitutum, quod ceteris videtur saeratum, est quadragesimale, de quo notat S. Gregorius, quod nihil aliud sit, quam decima dierum, quas Christo solvimus, cum enim annus trecentos sexaginta quinque dies continet, ex quadragesima diebus jejunii verni, si sex Dominicis abjiciatur, manent trigesimae, qui sunt pars decima dierum trecentorum, & sexaginta sunt: sicut ergo sacrilegi iure sunt, & sexaginta sunt, qui negant eisdem decimas temporis. S. Andreas Apostolus conspiciens crucem sibi paratam exclamasse dicitur: O bona crux, quae decoret de membris Domini suscepisti, gaudens venio ad te! Ita quilibet bonus Christianus aliqui debet quadragesimam; O bonum jejunium quod decorem ex inedia Christi suscepisti, atque in ejus sanctissima fame dedicatum es, gaudens venio ad te, tu suscipe me! Miror, quod omnes cum gaudio excolebunt crucem Christi propter reverentiam, quam ex contactu Corporis Christi tulit: & pauci sint, qui quadragesimam exoculari velint, quod pariter in jejunio Christi consecrata est.

8. Quem autem in finem jejunium quadragesimale institutum est? Respondeo varios in fines. Moyses quadragesima diebus jejunavit, & tunc Deum videre meruit: ita & nos, cum qua-

dragesima diebus jejunaverimus, gloriosam Salvatoris anastasin cum gaudio intueri merebitur. Elias quadragesima etiam dierum jejunium animam purificavit, antequam curru igneo in caelum raptus est: ita & nos quadragesima dierum inedia purificati dicemus caelestibus desideris in caelum efferri. Isaac, cum quadragesima esset annorum, duxit Rebecam; ita & nos per quadragesima dies talem tantamque meritum dotem colligimus, ut mereamur vere, ac constanter cum DEI gratia deponari. Joseph demortui Patris Jacob cadaver per quadragesima dies aromatibus condidit, & ad sepulchrum parari iussit: ita & nos per virtutum exercitium quadragesima diebus continuatum ad mortem praeparamus. Populus Israel quadragesima annis peregrinatus est in deserto: ita & nos per quadragesimale tempus tot gressus ad coelestem patriam, quot virtutum actus faciamus. Propheta Jonas celeritate civitati Ninive comminatus est, superesse quadragesima dies, & illam funditus evertendam esse: ita & nos metumamus, nisi quadragesima dierum poenitentiam agamus, iram Dei ob peccata nostra promeritum super nos venturam. Denique Christus Dominus, antequam transfiguratus esset, quadragesima diebus in deserto jejunavit, & inedia toleravit: ita & nos credamus, quod obelo ventre per angustam calvi portam ingredi, & aeterniter transfigurari non poterimus. En fines, en causas jejunii quadragesimalis! Vis etiam meritum?

9. Lycinius Imperator gentilis, cum in suo exercitu quadragesima milites Christianos deprehendit, eos palo alligatos in congelato lacu collocavit, ac frigore interiret, qui uno ore sic Deum orarunt: Quadragesima stadium ingressi sumus, quadragesima tamen coronamur! (Brev. Rom. 10. Mart.) Est tibi, O Deus, hic numerus in honore, quem tu quadragesima dierum jejunio decorasti! Interim noctu vigilans janitor vidit triginta novem Angelos cum totidem corporibus de caelo descendere: miratur, quaterque exspecto: ubi est quadragesima corona? Id dum cogitat, unus ex illis militibus, qui frigiditerendo par non amplius erat; in tenebrarum balneum, quod a latere stabat, insilens sanctos illos summo dolore affectit. Verum Deus illorum vota non est passus irritari: jam janitor detrahitis mox vestibus numerum supplevit, atque unus, qui delecterat, coronam consequi meruit. Nos omnes hoc facrum tempus ingressi sumus, ut pugnantem contra carnem, mundum & demonem coronis illis donemus, quia Deus nobis de caelo monstrat, dicitque: Qui vicerit, dabo ei coronam gloriae.

10. *Epilogus*. Ergo agite, nullus deficiat, omnes nos dignos reddamus, qui ad festum palae quadragesima coronas de caelo submissas, videbunt pro quavis die unam, inveniuntur. A meritis aliquis, quoniam difficultas absterget? Absit a nobis! Alexander Magnus cum exercitum in interiorum Persiam introducere pararet, viam prope insuperabilem invenit propter altissimas ni-

